

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistalenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Rintala, T-M. 2017. Päiväkirjamuotoinen opinnäytetyö -pilotti. Teoksessa TAMK-konferenssi - TAMK Conference 2017. Learning and working together. Tampere: Tampereen ammattikorkeakoulu, Tampereen ammattikorkeakoulun julkaisuja, 66-70.

DOI / URL: <http://julkaisut.tamk.fi/PDF-tiedostot-web/Muut/TAMK-Conference2017.pdf>

8. PÄIVÄKIRJAMUOTOINEN OPINNÄYTETYÖ – PILOTTI

Tiivistelmä

OSANA VERKKOVIRTA-HANKETTA pilotoitiin vuonna 2016 Terveys- ja sosiaalipalveluiden muuntokoulutuksessa päiväkirjamuotoista opinnäytetyötä. Päiväkirjamuotoinen opinnäytetyö sopii opiskelijalle, joka toimii tutkinnon edellyttämissä tehtävissä, mutta häneltä puuttuu opinnäytetyö. Tässä artikkelissa kuvataan päiväkirjamuotoisen opinnäytetyöprosessin etenemistä ja siinä havaittuja haasteita sekä lyhyesti pilottiin osallistuneiden opiskelijoiden antamaa palautetta.

Pilotin tausta ja tavoitteet

Verkkovirta-hanke on Haaga-Helian koordinoima ESR-rahoitteinen hanke, jossa on mukana 14 ammattikorkeakoulua. Hankkeen tavoitteena on tunnistaa ja kehittää uusia toimintamalleja opintojen aikaisen työn opinnollistamiseen (www.amkverkkovirta.fi). Osana Verkkovirta-hanketta pilotoitiin vuonna 2016 TAMK:n Terveys- ja sosiaalipalveluiden muuntokoulutuksessa päiväkirjamuotoista opinnäytetyötä. Pilotin tavoitteena oli selvittää, onko päiväkirjamuotoinen opinnäytetyö toimiva vaihtoehtoinen tapa tehdä opinnäytetyö terveysalan ammattikorkeakouluopinnoissa.

Aiemman kirjallisuuden perusteella päiväkirjamuotoinen opinnäytetyö sopii opiskelijalle, joka toimii tutkinnon edellyttämissä tehtävissä, mutta häneltä puuttuu opinnäytetyö. Päiväkirjamuotoisessa opinnäytetyössä opiskelija osoittaa valmiuksia soveltaa tietojaan ja taitojaan käytännön asiantuntijatehtävässä toimiessaan. Päiväkirjamuotoisen opinnäytetyön perustan muo-

dostaa opiskelijan oman työn ja siinä tarvittavan osaamisen tarkastelu sekä oman osaamisen kehittymisen tavoitteellinen reflektointi. (Lagstedt ja Kotila, 2015)

Päiväkirjamuotoisen opinnäytetyön valmistelu ja ohjeistus

Terveys- ja sosiaalipalveluiden muuntokoulutusryhmän opiskelijoille tiedotettiin opintojen alkaessa tammikuussa 2016 mahdollisuudesta tehdä opinnäytetyö päiväkirjamuotoisena. Samalle heille esiteltiin opinnäytetyöprosessin eteneminen myös ns. perinteisessä opinnäytetyössä. Opiskelijat saivat itse valita, millaisen opinnäytetyön he tekevät. Opiskelijoille tuotiin esille, että kyseessä on hankkeeseen sisältyvä pilotti.

Päiväkirjamuotoisen opinnäytetyön ohje muokattiin Lagstedtin ja Kotilan (2015) käyttämästä ohjeesta pilottiin sopivaksi. Aluksi päiväkirjamuotoisen opinnäytetyön ohjetta tarkasteltiin suhteessa TAMKin opinnäytetyöohjeisiin. Sitten päiväkirjamuotoisen opinnäytetyön etenemisestä tehtiin vastaavanlainen prosessikuvaus kuin opinnäytetyön etenemisestä on TAMKin ohjeistuksissa (ns. porttimalli). Tämän jälkeen ohje esiteltiin opiskelijoille opinnäytetyön orientaatiossa tammikuun lopussa. Ohjetta käytiin läpi myös ohjaavien opettajien palaverissa ja pyrittiin luomaan yhteinen ymmärrys päiväkirjamuotoisen opinnäytetyön prosessista ja keskeisistä piirteistä.

TAMKin opinnäytetyön arviointikriteereiden soveltuvuutta päiväkirjamuotoisen opinnäytetyön arviointiin tarkasteltiin yhteistyössä kaikkien ohjaukseen osallistuvien opettajien kanssa. Johtopäätöksenä oli, että arviointikriteerit soveltuvat sellaisenaan ja tarvetta niiden muokkaamiseen ei ollut. Opiskelijoille tiedotettiin asiasta ja suositeltiin, että he perehtyvät arviointikriteereihin hyvissä ajoin.

Oman osaamisen kehittymisen tarkastelun lisäksi opinnäytetyöhön lisättiin ns. Näyttöön perustuvan toiminnan kehittämisen osio. Siinä opiskelijat valitsivat yhteistyössä oman organisaationsa kanssa aiheen, jonka kehittämisessä noudattivat valitsemaansa näyttöön perustuvan toiminnan kehittämisen mallia

Päiväkirjamuotoisen opinnäytetyön raportointiohjetta tarkennettiin elokuussa opinnäytetyön tilannekatsaus-seminaarissa. Ohjeen tarkennuksen tavoitteena oli, ettei opinnäytetyön lopullisessa raportissa ole sellaisia yksityiskohtaisia tietoja itse kunkin opiskelijan työyhteisöstä tai potilastyöstä, jotka opiskelijat katsoivat salassa pidettäväksi. Ohjeen tarkennuksella pyrittiin myös siihen, että opiskelija tiivistäisi ja käsitteellistäisi oman osaamisensa reflektointia. Muilta osin opiskelijat noudattivat TAMKin kirjallisen työn ohjeita ja hyödynsivät TAMKin opinnäytetyön mallipohjaa.

Opinnäytetyön esittämistavaksi valittiin sähköinen posterit, jossa opiskelija kuvasi lyhyesti oman osaamisen kehittämisen tavoitteet ja niiden saavuttamisen sekä näyttöön perustuvan toiminnan kehittämisprosessin.

Opinnäytetyöprosessin etenemisen alustavaa arviointia

Päiväkirjamuotoisen opinnäytetyön valitsi 16 opiskelijaa. Moni perusteli valintaansa sillä, että tämä mahdollisti opinnäytetyön tekemisen oman työnsä ohessa. Osaa opiskelijoista kiinnosti myös erilainen tapa tehdä opinnäytetyö.

Aikaa opinnäytetyön tekemiseen oli tammikuusta marraskuuhun. Opinnäytetyön sai valmiiksi määräaikaan mennessä 14 opiskelijaa.

Opinnäytetyöprosessin aluksi opiskelijat tekivät nykytilanteen kuvauksen omasta työstään, keskeisistä ammattikäsitteistä ja osaamisestaan. Lisäksi he kuvasivat työyhteisöään ja sidosryhmiä

työssään. Tämä muodosti heidän opinnäytetyönsä taustan, jonka perusteella he valitsivat 3–5 osaamisaluetta / teemaa, joissa halusivat työssään kehittyä. Tässä osiossa erityisesti keskeisten ammattikäsitteiden kuvaaminen ja kirjallisuuden hyödyntäminen osoittautui haasteelliseksi osalle opiskelijoista. Toisaalta keskittyminen muutamaan keskeiseen teemaan koettiin helpottavana ja selkeänä.

Päiväkirjamuotoisen opinnäytetyön raportointi tuli ohjeen mukaan tapahtua päivittäisellä tai 2–3 päivän sykleissä tapahtuvala työtehtävien kuvaamisella, tavoitteiden asettamisella ja niiden arvioimisella sekä kahden viikon välein tapahtuvalla syvällisemmällä analyysillä. Tarkastelun tuli kohdistua erityisesti opiskelijan valitsemiin teemoihin. Kokonaisuudessaan tämä tarkastelu tuli tehdä 40 työpäivän osalta. Ohjeessa tätä vaihetta kuvattiin päiväkirjaraportointi-vaiheeksi.

Ohjeen mukaan opiskelijoiden olisi pitänyt lähettää päiväkirjaraportointi opettajalle vähintään kahden viikon välein. Tämä ei toteutunut kuin muutaman opiskelijan kohdalla. Osa opiskelijoista toi esille, että heidän oman osaamisen kehittymisen tarkastelujaksonsa ajoittui opettajien kesän vapaajakson ajalle ja siksi he eivät lähettäneet pohdintojaan ohjaavalle opettajalle.

Näyttöön perustuvan toiminnan kehittämisen aiheet nousivat työelämän lähtökohdista ja muutamaa opiskelijaa lukuun ottamatta opiskelijat pystyivät toteuttamaan koko kehittämisprosessin opinnäytetyön aikana. Kehittämisen aiheita olivat esimerkiksi käsihygienian kehittäminen tai tietyn potilasryhmän ohjauksen kehittäminen.

Opinnäytetyön raportoinnissa osalle opiskelijoista osoittautui haasteelliseksi oman osaamisen kehittymisen kuvaamisen tiivistäminen ja osaamisen kuvaaminen käsitteellisemmällä tasolla. Osa kuvauksista oli vielä lopullisessakin opinnäytetyön versiossa työteh-

täviä yksityiskohtaisesti luettelevia ja toteavia. Oman osaamisen syvällisempi analysointi oli vähäisempää ja tarkastelu kohdistui enemmänkin työyhteisön toimintaan. Osalle opiskelijoista kirjallisuuden hyödyntäminen osaamisen tarkastelussa oli myös haasteellista.

Opinnäytetyöhön kuuluvana pidettiin vastaavat seminaarit kuin ns. perinteisessä opinnäytetyössä. Seminaareissa oli läsnä ryhmän kaikki opiskelijat riippumatta siitä, millaista opinnäytetyötä he tekivät. Seminaarit koettiin hyödyllisiksi, koska niissä sai vertaistukea ja ohjaajilta tarkennusta ohjeisiin. Toisaalta toivottiin seminaaria pelkästään päiväkirjamuotoista opinnäytetyötä tekeville.

Opiskelijoiden palautteen mukaan päiväkirjamuotoisessa opinnäytetyössä hyvää oli se, että joutui tarkastelemaan omaa työtään tarkemmin ja sai jopa uuden näkökulman omaan työhönsä. Haasteellisena pidettiin kehittymistavoitteiden asettamista ja opinnäytetyön tiukkaa aikataulua. Opinnäytetyöohjeiden toivottiin olevan selkeämmät ja yhteneväiset eri opettajilla.

Jatkotoimenpiteet

Jatkossa opiskelijoilta kerätty aineisto analysoidaan yksityiskohteisemmin sisällön analyysiä käyttäen. Päiväkirjamuotoista opinnäytetyötä ohjanneita ja arvioineita opettajia tullaan haastattelemaan heidän kokemuksistaan tämän kaltaisen opinnäytetyön ohjaamisesta. Koko pilotin tuloksia tullaan hyödyntämään kehitettäessä päiväkirjamuotoista opinnäytetyötä yhtenä vaihtoehtoisena tapana tehdä opinnäytetyö.

Lähteet

www.amkverkkovirta.fi. Luettu 10.1.2017

LAGSTEDT, A & KOTILA, H. 2015. Päiväkirjamuotoinen opinnäytetyö vauhdittaa valmistumista. Teoksessa Kotila, H. & Mäki, K. (toim.) 21 tapaa tehostaa korkeakouluopintoja.